

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Mozgékonyosság és hűség

A kik megjárták a szigetországot, és volt kis idejük belesni az angol szokásokba, mondják, hogy ott nincs tán nagyobb illetlenség, mint a másik ember jövedelme iránt érdeklődni. Lehetőségek, hogy ez elsősorban a „jobb” körökre érvényes, ahol ismeretlen az anyagi gond, de azt már magam is kitapasztaltam: annyira talán senkit sem foglal le a pénz, mint minket. Szemérmesebb és diszkrétebb e tekintetben a német is, meg az orosz is, de általában ritka, hogy bárholonnan idetévedő idegen a pénztárcánk felől kezdene nyíltan érdeklődni. Mi pedig mondjuk ám vastagon, sőt bizony a legnagyobb nyilvánosság előtt is faggatjuk egymást, ki mennyit tud összelapátolni, hol nagyobb az órabér, hol sűrűbb a jutalom, mennyi nyereségreszesedésre van esély, meg effélék. Kiváló esztorgályos hagyja el modern üzemét és legmodernebb gépét, mert egy tévesben műanyagot süt — és havi nyolcszázal többet keres. De nem csak hogy elhagyja, ki is áll vele a legnagyobb közönség, az ország elé, és mondja... Technikus hagyja ott szakmáját, s helyette sört mér, kávéfőz, mosogat — így négy-hatszázal több lesz a pénze. Gépészmérnök szervezkedik ajtózsánergyártásra, cukrász kever maltot, beteg-ápolóból bolti eladó, közgazdászból iparosok után futkosó könyvelő lesz — a tét megint az a pár száz forint...

Tele vagyunk anyagi sérelmekkel. Mutasunk is hozzá, természetesen. Hogy amott egy előadó megkeresi ugyanazt; ennyit nem várhatnak el mérnöki alkotó munkát, amikor a tévesben egy építőbrigádvezető zsebre tesz; miért tanultam én huszonnégy éves koromig, meg azóta is mindenféle tanfolyamon, továbbképzésen, ha a pénzem csak ennyi; majd bolond leszek három műszakban gürcölni, ha egyszer többre megyek amott állandó délelőttel; pofára osztják a prémiumot vagy teljesítményre? — csupa hétköznapi szöveg, hallani lehet villamoson és eszpresszóban, gyári öltözőben és tervezőirodai műteremben, falusi kocsmában és magas hivatalban. S minthogy régóta figyelem magunkat, s ezt a jelenséget, kezdek tőle szédülni, s kezdem azt hinni: nálunk csak másokat fizetnek jól — minket nem.

Bizonyos, hogy az utóbbi idők gazdasági szigora nemcsak a nemzeti közönséget mozgatja, találékonyaságra és élelmességre serkenti az egyes embert is. Olyan nagy

méretű pazarlásról azonban nem tudok, mint amilyen időnként nálunk mérhető. A pazarlás az értem: megengedjük magunknak, hogy társadalmi költségen kiképzett emberek, akik valódi tudásukkal járulhatnak hozzá leginkább a közboldoguláshoz és az önmegvalósításhoz — idegen területen kergetik a szerencséjüket vagy pótcselekvésekben emésztik el legjobb energiáikat, s eközben lassanként elvesztik szakmai kvalifikáltságukat; lehet, hogy lerombolják a visszavezető hidakat is.

Hallom már a feleselő szót: Ott fizessenek meg, ahol a legtöbbet érek, s törzsgárdatag leszek, sose lássam a munkakönyvem! Ez a hideg számítás most nagy divat. Vakság azonban észre nem venni, hogy az idő rostája leng, s a társadalmi méretű eligazodások nem mennek végbe hetek, hónapok alatt. Jól mondta valaki: egy esztorgályost könnyű gavallérosan megfizetni, különösen, ha van egy kis konjunktúra — negyvennek már alapos jövőt kell tervezni. A gazdaság mozgékonyabbá vált, több dudor és horpasz támad a testén, könnyebb lavírozni. No de nem követeli-e meg a felelősség — a szakmáért, a családért, az egzisztenciális biztonságérzetért —, hogy forintos tételekkel ne hagyjuk magunkat megzavarni, még akkor sem, ha mindennap szembe kerülünk ugyancsak forintos többletkiadásokkal?

Tudjuk mindannyian, hogy a statisztikus „munkaerő-szemlélet” kitöltőte történeti idejét, s ha mozog a munkaerő, az nem feltétlenül baj, sőt esetenként kifejezetten kívánatos. Am az indokolatlanul merész kijelentések, a pályaelhagyások, a szakmai költelenségek ígérhetnek ugyan pillanatnyi előnyt, de tartósan sem meggazdaságnak, sem az egyénnek nem érnek zsíros kamatokat.

Lehet, hogy zott az aggodalmam; talán nincs is től szó, minthogy ez a „mobilizáció” zavarabb, mint a szakmák hűségesei öregeinek, emelkedő képviselőinek hangja és dicsőítője. A társadalmi boldogulás valódi keretéből úgy sem lehet kibújni. A vargabetűt pedig egyszer úgy is fizetni kell. Döntésszerűen mégis a többért vállalkozó szelleműek, s minden tiszteletem a termelő közösségekkel együtt bizakodóknak. A társadalom tőlük és velük emelkedik igazán.

Sz. Simon István

Kommunista műszakok a gyufagyárban

Egy héttel ezelőtt az egyik, tegnap a másik műszak dolgozó szánták arra szabad szombatjukat a Szegedi Gyufagyárban, hogy segítséget nyújtsanak idős embereknek. E két kommunista műszak alatt mintegy 2,4 millió doboz gyufát állítottak elő, s a munkáért járó körülbelül 40 ezer forint munkabért — a gyár hagyományainak megfelelően — az idősök javára utalják át, a petőfitelepi szociális otthon és az öregek napközi otthonai számára. Emellett mindkét műszakban jó néhány idős embert láttak vendégül a gyárban, akik megtekinthették a termelést és elbeszélgettek a dolgozókkal.

Szövetkezetek számadása

Az elmúlt hetekben folyamatosan tudósítottunk Csongrád megye és a szegedi járás termelőszövetkezetinek számadásairól. Nemcsak a mezőgazdasági szövetkezetek, hanem a fogyasztási és a takarékszövetkezetek is évente számba veszik, mit végeztek, hogyan teljesültek terveik, s ha eredményesen dolgoztak, a sikereik kovácsait megülmazzák.

A mostani összegzést és tervekészítést az teszi még jelentősebbé, hogy a fogyasztási szövetkezetek csúcsszerve, a SZÖVOSZ az elmúlt évben tartotta kongresszusát. A legfőbb feladatok az ország gazdasági és politikai helyzetéből következnek: meg kell őrizni az elért élet-színvonalat, Elmarad a real-jövedelmek növekedése, helyette jobb minőségű szolgáltatásokkal igyekeznek javítani a lakosság közérzetét.

Az áfész-ek legfontosabb feladatai, hogy a perifériák lakóit is megfelelően ellássuk áruval, szervezzék és segítsék a kisgazdaságok munkáját, javítsák a vendéglátás színvonalát, bővítsék az áruválasztékot, ipari tevékenységükben pedig járuljanak hozzá a hiánycikkek számának csökkentéséhez. A takarékszövetkezetek bővülő pénzügyi szolgáltatásaikkal igyekeznek minél több időt, esetenként költséget megkímélni a lakosságnak. Megfelelő munkával a fálvokban is nagyobb városok színvonalára emelhető ez a szolgáltatási ágazat.

Az egyes szövetkezetek konkrét feladatait meghatározó helyzetüket, eredményeiket számbavevő takarékszövetkezeti és áfész-küldött gyűlések ezekben a napokban megkezdődtek.

1982-ben, Szegeden

240 millió forint épület- és lakásfelújításra

Hetedik éve már, hogy a hazai városépítés és lakóház-felújítás történetében alighanem úttörő szerepet vállalva, a városi tanács és a Szegedi Ingatlankezelő Vállalat az állami tulajdonban lévő épületek felújítását, előre meghatározott ütemterv szerinti felújítási akcióját megindította. Akkoriban a városkép talán legfontosabb elemeit, a házak homlokzatait fiatalították meg — az V. ötéves tervben összesen 400 ezer négyzetméternyi felület kapott új vakolatot, felfrisített homlokzati dísz-

ket, párkányokat, s persze új szint is. Ahol a házakban lévő lakások állapota indokolta — az épületbelsőket is átalakították: 1975 és 1980 között az IKV és kivitelező társai 1271 lakást tettek kényelmesebbé, komfortosabbá, szebbé.

A mostani ötéves tervben külön nem készült statisztika a homlokzatszínezések adatairól — ez a művelet ugyanis már mindig együtt jár az egyes épületek munkálataival: a födémcsérés vagy anélküli felújítással. Az 1980–85 közötti tervidőszakra is készült ütemterv — ennek első szakasza, a tavalyi jó eredménnyel zárult: 587 lakás készült el. (Ebből ötvenet a lakók kezdeményezésére és szervezésében, idegen kivitelezők újítottak fel — az IKV 12 millió forintot fizetett ki a lakóknak egy összegű térítés és berbeszámítás formájában.) A tavalyi felújított lakások révén egyébként 233 millió forinttal gyarapodott a köztulajdon. Az idén 71 épület 436 lakása újul meg, 240 millió forint értékben. (Az persze, hogy hány bérlet lesz öntevékeny, előre nem lehet kiszámítani.) A tavalyi és az idei adatok összevetésakor — nehogy téves következtetésekre jusson bárki — el kell mondanunk: az 1982-es esztendő tervében lényegesen több, kétszer annyi a födémcsérés felújítás! S ez az építési forma az új technológiák, munkamódszerek ellenére is jóval költségesebb és időigényesebb.

Az IKV és három kivitelező társa — a Szegedi Magas- és Mélyépítőipari Vállalat, a CSOMIÉP és a Szegedi Építő Szövetkezet — arra törekszik, hogy minél rövidebb időre kelljen a lakókat ideiglenes lakásba költöztetni. E szándékot szolgálja egyebek között Gazsó Pál, Horváth Ernő és Ferenczi István újítása is. Az úgynevezett födém-megerősítési eljárásnak az a lényege, hogy a régi födém nem bontják ki, hanem aláhúzzák a teherbíró újat. Így a lakások parkettáját sem kell felszedni — s műszaki-

kilag is egyszerűbb a feladat. Négyzetméterenként pedig körülbelül háromezer forint a megtakarítás! A Vidra utca 6. számú ház négy lakásában az átépítés idejét várhatóan felére csökkenté az eljárás. Az idén a Gogol utca 18-ban, s a Deák Ferenc utca 4. számú házban is ezt a technológiát alkalmazzák majd.

Az idei feladatterv szerint befejeződik a Batthyány utca 25, 31., 32., a Horváth Mihály utca 9., a már említett Vidra utca 6., a Szent István tér 14–15., valamint a Klauzál tér 7. számú épületek felújítása — valamennyi födémcsérés volt. Ugyancsak a bonyolultabb átépítési mód miatt kell költözniük az idén a Dózsa utca 2., — Deák Ferenc utca 4., a Lenin körút 50., Kelemen utca 8., Attila utca 8., Gogol utca 18. és Oskola utca 21. számú épületek bérletének — a már említett 71 lakóház többi épületében pedig födémcsere nélkül csinosítják a lakásokat.

Körülbelül egy év múlva már azt is meg tudják mondani az IKV-nál, hány bérlet vállalkozott lakásának korszerűsítésére. Egyre elterjedtebb ez a megoldás: a lakás komfortfokozatát is növelő teljes felújítás költségeiből 50 ezer forintot egy összegben térít meg az ingatlankezelő, a többit a lakberbe számítják be. Az IKV pénzügyi biztonságát indokolja, hogy előzetes hozzájárulás szükséges a házilagosan végzett részleges korszerűsítéshez is — például a gázfűtés kialakításához, amelynek költségeiből az egy összegű térítés 20 ezer forint. S, mert az ördög nem alszik (a társadalmi tulajdon védelme az IKV feladata is), ezért a házilagos kivitelezőknek a felhasznált anyagokról számlát kell bemutatniuk, a munkadíjat pedig akkor vehetik fel, ha előzetes nyilatkozattal igazolják: saját maguk és nem a kontárok végzik el a munkát.

E. K.

Jöhetnek a villanymozdonyok

Minden vontatási forma közül az elektromos a leggazdaságosabb; a mozdonyok lényegesen nagyobb hatásokkal dolgoznak, mint „öccsek”, a gőzösök és a dízelek. A MÁV éppen ezért kezdett az elmúlt években újabb villamosítási programba; ezekben a hetekben, hónapokban Kiskunfélegyháza és Szeged között készülnek el az elektromos vontatáshoz szükséges berendezések és pályatartozékok; a kiskunhalasi villamos-vonalfőnökség szerelői már Szegeden dolgoznak; a Nagyállomáson a felsővezeték szerelik, a rendezőben állítják a tartóoszlopokat — ahogy ezt képeink fotóriporterünk, Somogyi Károlyné is megörökítette —, májusig, a menetrendváltásig el is készülnek a vonalszakasz villamosításával.

